

Narodowa Agencja Poszanowania Energii S.A.
Oddział w Białymstoku ul. Pułaskiego 17 lok. U2

PROJEKT REMONTU ISTNIEJĄCEJ KOTŁOWNI

FAZA : PROJEKT WYKONAWCZY

OBIEKT : Gimnazjum
ul. Stanki 2
19-206 Rajgród

INWESTOR : Urząd Miasta Rajgrodu
ul. Warszawska 22
19-206 Rajgród

AUTOR : mgr inż. Barbara Stempniak

OPRACOWAŁ dr inż. Andrzej Stempniak

S P I S T R E Ś C I:

1. Opis techniczny
2. Obliczenia i dobór urządzeń
3. Schemat technologiczny kotłowni Rys. nr 1.
4. Rzut kotłowni 1 : 50 Rys. nr 2.
5. Przekroje kotłowni 1 : 50 Rys. nr 3.

Białystok, maj 2015 r.

OPIS TECHNICZNY

1. Temat i zakres opracowania

Tematem opracowania jest projekt wykonawczy remontu istniejącej kotłowni na lekki olej opałowy, która jest źródłem ciepła dla instalacji centralnego ogrzewania i c.w.u. w budynku Gimnazjum w Rajgrodzie przy ul. Stanki 2. Zgodnie z zapisami audytu energetycznego budynku oraz zaleceniem inwestora zmodernizowana kotłownia powinna być przystosowana do spalania peletów.

2. Podstawa opracowania

Podstawą wykonania projektu były:

- Zlecenie inwestora,
- „Audyt efektywności ekologicznej dla Gimnazjum w Rajgrodzie” NAPE S.A., Warszawa 2013 r.,
- „Projekt technologii kotłowni olejowej dla Gimnazjum w Rajgrodzie” Pracownia Architektury i Urbanistyki SUSZYŃSKI, Augustów 2000 r.,
- „Projekt instalacji c.o. dla Gimnazjum w Rajgrodzie” Pracownia Architektury i Urbanistyki SUSZYŃSKI, Augustów 2000 r.,
- Oględziny istniejącej kotłowni;
- Polskie Normy i wytyczne projektowania.

3. Dane wyjściowe do projektu

- a). obliczeniowe zapotrzebowanie na moc cieplną na cele c.o.: $Q_{co} = 340,54 \text{ kW}$
- b). obliczeniowe temperatury pracy instalacji c.o.: $t_z/t_p = 80/60 \text{ }^{\circ}\text{C}$
- c). dane i wymagania dodatkowe:

Zgodnie z zaleceniami inwestora istniejąca kotłownia olejowa ma pozostać jako rezerwowe źródło energii. W związku z tym przyjęto, że w pracy kotłowni na pelety wykorzystane zostaną następujące istniejące elementy:

- podgrzewacze ciepłej wody użytkowej firmy ACV typu HR321 – 2 szt.;
- przeponowe naczynia wzbiorcze zabezpieczające instalacje c.o. ($2 \times V_c = 180 \text{ dm}^3$) oraz instalację c.w.u. ($1 \times V_c = 25 \text{ dm}^3$);
- rozdzielacze c.o. oraz c.w.u.;
- pompy cyrkulacyjne, obiegu grzewczego podgrzewacz c.w.u. oraz pompy obiegowe c.o.
- mieszacze do regulacji „pogodowej” parametrów pracy instalacji c.o., do sterowania których oraz do regulacji temperatury c.w.u. należy wykorzystać istniejące regulatory elektroniczne w kotłowni olejowej.

- urządzenia do oczyszczania wody kotłowej;
- urządzenia kontrolno – pomiarowe (tj. termometry, manometry i wodomierze) oraz automatyczne zawory odpowietrzające;
- automatyczna stacja uzdatniania wody.

4. Opis projektowanej kotłowni

4.1. Kotły

Dla pokrycia obliczeniowego zapotrzebowania na moc cieplną na cele c.o. (w wysokości $Q_{co} = 340,54 \text{ kW}$) zaprojektowano dwa kotły firmy KOSTRZEWA typu MXB 200 o następujących parametrach technicznych:

Dane techniczne kotła MXB 200:

- Zakres mocy znamionowej: 60 - 200 kW;
- Sprawność nominalna: 89,5 %;
- Rodzaj paliwa: pelety;
- Temperatura spalin: 159 °C;
- Maksymalne ciśnienie robocze: 3 bary;
- Maksymalna temperatura wody: 80 °C;
- Minimalna temperatura wody: 45 °C;
- Opory przepływu wody: 31,4 mbara;
- Wymagany ciąg kominowy: 0,30 mbara;
- Pojemność wodna: 475 dm³;
- Średnica wylotu spalin: 225 mm;
- Przyłącza wody grzewczej i powrotnej: Dn 80;
- Przyłącze grupy bezpieczeństwa: Dn 50;
- Zasilanie elektryczne: 230 V / 50 Hz;
- Wymiary kotła po złożeniu: 2505 x 1115 x 1352 mm, przy szerokości kotła 780 mm bez obudowy – tj. w momencie dostawy;
- Zabezpieczenie kotła: system otwarty lub zamknięty.

Przy zamkniętym systemie zabezpieczenia kotła konieczne jest zastosowanie (zgodnie z wymaganiami producenta) następujących urządzeń:

- zaworu bezpieczeństwa na ciśnienie otwarcia 2 bary;
- zaworu zabezpieczającego przed przegrzaniem wody w kotle;
- zamkniętego naczynia wzbiorczego.

Ponadto kocioł powinien być zabezpieczony przed zbyt niską temperaturą wody powrotnej - minimum 45° C.

Każdy kocioł należy wyposażyć w palnik typu Platinum Bio 2 o mocy cieplnej 200 kW przystosowany do spalania peletów oraz zbiornik model 1368 I (zamiast zbiornika o objętości 295 l stosowanego standardowo) z podajnikiem paliwa do palnika.

Do regulacji parametrów pracy kotła typu Maxi Bio 200 kW należy zamontować (na kotle) szafę sterującą typu Platinum Bio 2 o następujących funkcjach sterowania:

- podajnikiem paliwa,
- wentylatorem ciśnieniowym,
- wentylatorem wyciągowym,
- wentylatorem zapalarki,
- zapalarką,
- temperaturą kotła,
- temperaturą podajnika,
- temperaturą c.o.,
- temperaturą c.w.u.,
- temperaturą zewnętrzną,
- sondą lambda,
- pompą c.o.,
- pompą c.w.u.,
- zaworem mieszającym.

4.2. Dobór sprzęgła hydraulicznego

Dla zapewnienia szybkiego nagrzewania się kotłów i skrócenia obiegu wody kotłowej zaprojektowano (przy $G_k = 16,1 \text{ m}^3/\text{h}$) sprzęgło hydrauliczne (z funkcją zwrotnicy hydraulicznej) firmy MEIBES typu Wartownik MH 100 o średnicy króćców przyłączeniowych $D_n = 100 \text{ mm}$, na którym opory hydrauliczne będą wynosiły (wg nomogramu) $\Delta p = 0,01 \text{ bara} = 1,0 \text{ kPa}$.

4.3. Zabezpieczenia projektowanych kotłów

a). Zawór bezpieczeństwa dla kotła

Dla zabezpieczenia każdego kotła przed przekroczeniem dopuszczalnego ciśnienia zaprojektowano zawór bezpieczeństwa firmy SYR typu 1915 o $D_n = 32 \text{ mm}$ i $d_o = 27 \text{ mm}$. Nastawa ciśnienia 2 bary.

b). Naczynie przeponowe dla nowego układu technologicznego

Dobrano zamknięte naczynie wzbiornicze firmy Reflex typu NG 50 o pojemności całkowitej $V_c = 50 \text{ dm}^3$. Zastosowano rurę wzbiornczą $d_n = 25 \text{ mm}$.

c). Zabezpieczenie kotła przed zbyt niską temperaturą wody powrotnej

Zgodnie z zaleceniami producenta kotłów, dla ich zabezpieczenia przed zbyt niską temperaturą wody powrotnej zaprojektowano (dla każdego kotła) termostatyczny zawór mieszający trójdrogowy firmy Regulux typu TSV8 45°C o średnicy $D_n = 50 \text{ mm}$ i współczynniku $K_{vs} = 31,5 \text{ m}^3/\text{h}$.

d). Zabezpieczenie kotła przed przegrzaniem

Zgodnie z zaleceniem producenta kotłów, przy zastosowaniu zamkniętego systemu zabezpieczającego, należy zabezpieczyć kocioł przed możliwością przegrzania wody i kotła. W tym celu zaprojektowano, po dwie zewnętrzne węzownice schładzające firmy ZEN-POL typu WZS KW 90x90 KPL, każda o wydajności chłodniczej 35 – 90 kW – dla każdego kotła. Do zaprojektowanych węzownic schładzających należy doprowadzić przewody wody zimnej o średnicy Dn 15 mm na zasilaniu których należy zamontować reduktor ciśnienia firmy SYR typ 315 z nastawą 2 bary.

e). Zabezpieczenie przed zanieczyszczeniami mechanicznymi

Dla dokładnego oczyszczania wody kotłowej zaprojektowano filtr o liczbie oczek $600/\text{cm}^2$ firmy Polna typu FS-1 o dn = 100 mm i kv = $190 \text{ m}^3/\text{h}$.

4.4. Pompy obiegowe

a). Pompa dla obiegu kotłowego

Dla każdego kotła zaprojektowano jedną pompę firmy GRUNDFOS typu UPS 32 – 80 o parametrach pracy (na III biegu): $G_p = 8,1 \text{ m}^3/\text{h}$, $H_p = 2,9 \text{ m H}_2\text{O}$, $P = 220 \text{ W}$, $I = 0,98 \text{ A}$, $U = 1 \times 230 \text{ V} / 50 \text{ Hz}$.

b). Pompa dla obiegu zasilającego istniejące rozdzielacze c.o.

Zaprojektowano jedną pompę firmy GRUNDFOS typu Magna3 40 – 80F (N) o parametrach pracy: $G_p = 2,0 – 12,0 \text{ m}^3/\text{h}$, $H_p = 2,0 – 6,0 \text{ m H}_2\text{O}$, $P = 17 – 265 \text{ W}$, $I = 0,19 – 1,20 \text{ A}$, $U = 1 \times 230 \text{ V} / 50 \text{ Hz}$.

Uwaga: pompa musi być zamontowana z osią wirnika w płaszczyźnie poziomej.

4.5. Odprowadzenie spalin

Do odprowadzenia spalin z kotłów zaprojektowano dwa czopuch i zewnętrzne kominy dwuścienne firmy MK – Żary typu MKD PREMIUM (dla kotłów na biomase) o średnicy Dn = 250 mm. Wysokość czynna kominów wynosi 12 m i zapewnia wymagany ciąg kominowy.

4.6. Wentylacja kotłowni

Dla doprowadzenia powietrza zewnętrznego należy wykonać kanał „zetowy” z blachy ocynkowanej o wymiarach 300 x 200 mm ($F_n = 0,06 \text{ m}^2$). Wlot kanału powinien być usytuowany 2 m nad terenem, a wylot kanału należy usytuować 0,5 m nad podłogą. Wlot i wylot powietrza należy zabezpieczyć kratkami wentylacyjnymi o wymiarach 300 x 200 mm.

Natomiast do usuwania powietrza z kotłowni należy zastosować kanał wywiewny o wymiarach 200 x 150 mm ($F_w = 0,03 \text{ m}^2$). Kanał zamontować 0,3 m pod stropem kotłowni. Wloty i wyloty kanału należy zabezpieczyć kratkami wentylacyjnymi o wymiarach 140 x 140 mm.

4.7. Rurociągi i armatura

Rurociągi instalacji technologicznej kotłowni należy wykonać z rur stalowych czarnych (wg PN - 74/H – 74200) łączonych przez spawanie. Na przewodach tych należy stosować armaturę dla temperatury 100 °C i dla ciśnienia 0,6 MPa.

4.8. Próby szczelności

Po wykonaniu kotłowni należy przeprowadzić próbę ciśnieniową połączeń przewodów i armatury wodą zimną o ciśnieniu $1,1 \times p_{\text{dop}} = 6,6 \text{ bara}$.

Uwaga: na okres próby ciśnieniowej przewodów należy odłączyć kocioł, gdyż dopuszczalne ciśnienie dla niego wynosi 3,0 bary oraz przeponowe naczynie wzbiorcze ($p_{\text{max}} = 6 \text{ bar}$)!

4.9. Izolacja rurociągów

Po wykonaniu próby szczelności i sprawdzeniu wszystkich połączeń rurociągi stalowe należy oczyścić i pomalować farbą antykorozyjną (termoodporną). Na tak przygotowane powierzchnie należy zamontować izolację termiczną firmy PAROC typu Paroc Hvac Section GreyCoat o następujących grubościach (zgodnie z WT 2008):

$\phi 100$	grubość 100 mm;
$\phi 65$	grubość 70 mm;
$\phi 25$ i 32	grubość 30 mm;
$\phi 15$ i 20	grubość 20 mm;

4.10. Wytyczne dla instalacji elektrycznej

Dla zasilania wyposażenia nowych kotłów (tj. wentylatora, podajnika ślimakowego, regulatora kotłowego, itp.) i innych urządzeń zainstalowanych w kotłowni (tj. pompy obiegowe) w energię elektryczną należy, zgodnie z zaleceniami producenta kotłów, wykonać niezależną instalację elektryczną. Instalacja ta powinna posiadać własny wyłącznik główny oraz odpowiednie zabezpieczenia. Ponadto instalacja ta powinna być wyposażona w urządzenia typu UPS dla podtrzymania zasilania kotłowni w przypadku awarii zewnętrznego zasilania budynku Gimnazjum w energię elektryczną.

4.11. Wytyczne budowlane

W pomieszczeniach podręcznych magazynów paliwa i w pomieszczeniu kotłowni należy zamontować drzwi stalowe (o odporności ogniowej EI 90) o

wymiarach 0,9 x 2,0 m. Ponadto należy wykonać fundamenty betonowe pod kotły (o wymiarach 147 x 89 x 10 cm) oraz pod kominy zewnętrzne (o wymiarach 35 x 35 x 50 cm) – zgodnie z częścią rysunkową projektu. Dodatkowo należy wykonać przebicia przez ściany dla zamontowania kanałów wentylacyjnych oraz dla przeprowadzenia czopuchów do kominów.

UWAGI:

- 1. Całość prac związanych z przebudową kotłowni należy wykonać zgodnie z „Warunkami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlano – montażowych” cz. II.**
- 2. Wszystkie urządzenia technologiczne zastosowane w kotłowni powinny posiadać certyfikaty, znak bezpieczeństwa typu B lub deklarację zgodności. Powinny być poddawane okresowym przeglądom i kontroli – zgodnie z zaleceniami producenta.**
- 3. Dopuszcza się zastosowanie urządzeń i armatury innych producentów pod warunkiem, że ich parametry techniczne będą odpowiadały parametrom zaprojektowanych urządzeń.**

Autor opracowania:
mgr inż. Barbara Stempniak

OBLICZENIA I DOBÓR URZĄDZEŃ

1. Dane wyjściowe

- a). obliczeniowe zapotrzebowanie na moc cieplną na cele c.o.: $Q_{co} = 340,54 \text{ kW}$
b). obliczeniowe temperatury pracy instalacji c.o.: $t_z/t_p = 80/60 \text{ }^{\circ}\text{C}$

2. Dobór urządzeń technologicznych

2.1. Dobór kotła

Dla pokrycia obliczeniowego zapotrzebowania na moc cieplną na cele c.o. (w wysokości $Q_{co} = 340,54 \text{ kW}$) zaprojektowano dwa kotły firmy KOSTRZEWA typu MXB 200 o następujących parametrach technicznych:

Dane techniczne kotła MXB 200:

- Zakres mocy znamionowej: 60 - 200 kW;
- Sprawność nominalna: 89,5 %;
- Rodzaj paliwa: pelety;
- Temperatura spalin: 159 $^{\circ}\text{C}$;
- Maksymalne ciśnienie robocze: 3 bary;
- Maksymalna temperatura wody: 80 $^{\circ}\text{C}$;
- Minimalna temperatura wody: 45 $^{\circ}\text{C}$;
- Opory przepływu wody: 31,4 mbara;
- Wymagany ciąg kominowy: 0,30 mbara;
- Pojemność wodna: 475 dm³;
- Średnica wylotu spalin: 225 mm;
- Przyłącza wody grzewczej i powrotnej: Dn 80;
- Przyłącze grupy bezpieczeństwa: Dn 50;
- Zasilanie elektryczne: 230 V / 50 Hz;
- Wymiary kotła po złożeniu: 2505 x 1115 x 1352 mm, przy szerokości kotła 780 mm bez obudowy – tj. w momencie dostawy;
- Zabezpieczenie kotła: system zamknięty.

Przy zamkniętym systemie zabezpieczenia kotła konieczne jest zastosowanie (zgodnie z wymaganiami producenta) następujących urządzeń:

- zaworu bezpieczeństwa na ciśnienie otwarcia 2 bary;
- zaworu zabezpieczającego przed przegrzaniem wody w kotle;
- zamkniętego naczynia wzbiorczego.

Ponadto kocioł powinien być zabezpieczony przed zbyt niską temperaturą wody powrotnej - minimum 45 $^{\circ}\text{C}$.

Każdy kocioł należy wyposażyć w palnik typu Platinum Bio 2 o mocy cieplnej 200 kW przystosowany do spalania peletów oraz zbiornik model 770 l (zamiast zbiornika o objętości 295 l stosowanego standardowo) z podajnikiem paliwa do palnika.

Do regulacji parametrów pracy kotła typu Maxi Bio 200 kW należy zamontować (na każdym kotle) szafę sterującą typu Platinum Bio 2.

2.2. Dobór sprzęgła hydraulicznego

Dla zapewnienia szybkiego nagrzewania się kotłów i skrócenia obiegu wody kotłowej zaprojektowano (przy $G_k = 16,1 \text{ m}^3/\text{h}$) sprzęgło hydrauliczne (z funkcją zwrotnicy hydraulicznej) firmy MEIBES typu Wartownik MH 100 o średnicy króćców przyłączeniowych $D_n = 100 \text{ mm}$, na którym opory hydrauliczne będą wynosiły (wg nomogramu) $\Delta p = 0,01 \text{ bara} = 1,0 \text{ kPa}$.

2.3. Dobór zabezpieczeń dla projektowanych kotłów

a). Dobór zaworu bezpieczeństwa dla kotła

Zgodnie z PN-EN ISO 4126-1: 2007 wymagane pole przekroju siedliska zaworu bezpieczeństwa określa zależność:

$$A = \frac{Q_m}{1,61 \cdot K_{dr} \cdot K_v \cdot \sqrt{(p_o - p_b)} \cdot \rho} \text{ [mm}^2\text{]}$$

gdzie:

$Q_m = G_k$ – maksymalny przepływ wody przez kocioł, (kg/h) – wyznaczony wg poniższej zależności:

$$G_k = 1,1 \cdot \frac{Q_k \cdot 3600}{\Delta t \cdot c_p} = 1,1 \cdot \frac{170 \cdot 3600}{20 \cdot 4,19} = 8033 \text{ kg/h}$$

$\Delta t = 80 - 60 = 20 \text{ }^\circ\text{C}$ – obliczeniowa różnica temperatur wody grzejnej;

$c_p = 4,19 \text{ kJ/kgK}$ – średnie ciepło właściwe wody;

$K_{dr} = 0,9 \times 0,25 = 0,225$ – współczynnik wypływu;

$K_v = 1,0$ – dla wody;

$P_o = 2 + 1 = 3 \text{ bar abs.}$ – maksymalne ciśnienie absolutne dla kotła;

$P_p = 0 + 1 = 1 \text{ bar abs.}$ - ciśnienie absolutne wypływu wody;

$\rho = 983 \text{ kg/m}^3$ – średnia gęstość wody;

$$A = \frac{8033}{1,61 \cdot 0,225 \cdot \sqrt{(3-1)} \cdot 983} = 500,1 \text{ mm}^2$$

Stąd średnica siedliska zaworu bezpieczeństwa powinna wynosić:

$$d_o = \sqrt{\frac{4 \cdot A}{\pi}} = \sqrt{\frac{4 \cdot 500,1}{3,14}} = 25,24 \text{ mm}$$

W związku z powyższym, dla każdego kotła, zaprojektowano zawór bezpieczeństwa firmy SYR typu 1915 o $D_n = 32$ mm i $d_o = 27$ mm. Nastawa ciśnienia 2 bary.

b). Dobór naczynia wzbiorniczego dla zabezpieczenia nowego układu technologicznego kotłowni (wg PN – B – 02414)

- wymagana pojemność użytkowa naczynia wzbiorniczego:

$$V_u = V \cdot \rho \cdot \Delta v = 1,21 \cdot 999,7 \cdot 0,0287 = 34,7 \text{ dm}^3$$

gdzie:

$V = 1,1 \times (2 \times V_k + V_p) = 1,1 \times (2 \times 475 + 150) = 1210 \text{ dm}^3 = 1,21 \text{ m}^3$ – łączna objętość instalacji technologicznej nowej kotłowni;

$V_k = 475 \text{ dm}^3$ – pojemność wodna kotła;

$V_p = 1507 \text{ dm}^3$ – całkowita pojemność wodna instalacji technologicznej;

$\Delta v = 0,0287 \text{ m}^3/\text{kg}$ – przyrost objętości właściwej wody;

$\rho = 999,7 \text{ kg/m}^3$ – gęstość wody wodociągowej;

- wymagana pojemność całkowita naczynia wzbiorniczego:

$$V_c = V_u \cdot \frac{p_{\max} + 1}{p_{\max} - p} = 34,7 \cdot \frac{6 + 1}{6 - 0,8} = 46,7 \text{ dm}^3$$

gdzie:

$p_{\max} = 6,0$ bar – maksymalne ciśnienie dopuszczalne dla naczynia wzbiorniczego;

$p = p_{st} + 0,2 = 1,0 + 0,2 = 1,2$ bara – ciśnienie statyczne w instalacji c.o.

Dobrano zamknięte naczynie wzbiornicze firmy Reflex typu NG 50 o pojemności całkowitej $V_c = 50 \text{ dm}^3$.

- wymagana średnica rury wzbiorniczej:

$$d_{RW} = 0,7 \cdot \sqrt{V_u} = 0,7 \cdot \sqrt{50} = 4,95 \text{ mm}$$

Dobrano rurę wzbiornczą o średnicy $d_n = 25$ mm – średnica króćca przy naczyniu wzbiornczym.

c). Dobór zabezpieczenia kotła przed zbyt niską temperaturą wody powrotnej

Zgodnie z zaleceniami producenta kotłów dla ich zabezpieczenia przed zbyt niską temperaturą wody powrotnej zaprojektowano termostatyczny zawór trójdrogowy, mieszający firmy Regulus typu TSV8 45°C o średnicy $D_n = 50$ mm i współczynniku $K_{vs} = 31,5 \text{ m}^3/\text{h}$ – dla każdego kotła. Opory hydrauliczne zaworu mieszającego będą wynosiły:

$$\Delta p = \left(\frac{G}{k_v} \right)^2 \cdot 100 = \left(\frac{8,033}{31,5} \right)^2 \cdot 100 = 6,5 \text{ kPa}$$

d). Dobór zabezpieczenia kotła przed przegrzaniem wody

Zgodnie z zaleceniem producenta, przy zastosowaniu zamkniętego systemu zabezpieczającego, należy każdy kocioł zabezpieczyć przed możliwością przegrzania wody i kotła. W tym celu zaprojektowano, dwie zewnętrzne węzownice schładzające firmy ZEN-POL typu WZS KW 90x90 KPL, każda o wydajności 35 – 90 kW. – dla każdego kotła. Do zaprojektowanych węzownic schładzających należy doprowadzić przewody wody zimnej o średnicy Dn 15 mm na zasilaniu których należy zamontować reduktor ciśnienia z nastawą 1,5 bara.

e). Dobór urządzeń do oczyszczania wody z zawiesin mechanicznych

Dla dokładnego oczyszczania wody kotłowej zaprojektowano filtr o liczbie oczek 600/cm² firmy Polna typu FS-1 o dn = 100 mm i kv = 190 m³/h. Spadek ciśnienia na filtrze będzie wynosił:

$$\Delta p = \left(\frac{G}{kv} \right)^2 \cdot 100 = \left(\frac{16,06}{190} \right)^2 \cdot 100 = 0,71 \text{ kPa}$$

2.4. Dobór pomp obiegowych

a). Dobór pomp dla obiegów kotłowych

- wymagana wydajność pompy obiegowej:

$$Gp = 1,1 \cdot Gk = 1,1 \cdot \frac{Qk \cdot 3600}{(t_z - t_p) \cdot c_p} = 1,1 \cdot \frac{170 \cdot 3600}{(80 - 60) \cdot 4,19} = 8033 \text{ kg/h}$$

gdzie:

Qk = 170 kW – obliczeniowe zapotrzebowanie na moc cieplną dla jednego kotła;

t_z = 80 °C – obliczeniowa temperatura wody zasilającej instalację;

t_p = 60 °C – obliczeniowa temperatura wody powracającej z instalacji;

c_p = 4,19 kJ/kgK – średnie ciepło właściwe wody;

- wymagana wysokość podnoszenia pompy obiegowej:

$$Hp = 1,1 \cdot \Delta p_K = 1,1 \cdot 13,14 = 14,5 \text{ kPa}$$

gdzie:

Δp_K = 13,14 kPa – suma oporów hydraulicznych obiegu kotłowego, w tym:

- opory kotła: 3,14 kPa;
- opory zaworu TSV8: 6,50 kPa;
- opory sprzęgła hydraulicznego: 1,00 kPa;
- opory przewodów i armatury: 2,50 kPa;

Zaprojektowano jedną pompę firmy GRUNDFOS typu UPS 32 – 80 o parametrach pracy (na III biegu): Gp = 8,1 m³/h, Hp = 2,9 m H₂O, P = 220 W, I = 0,98 A, U = 1 x 230 V / 50 Hz.

b). Dobór pompy dla obiegu zasilającego rozdzielacze c.o.

- wymagana wydajność pompy obiegowej:

$$G_p = 1,1 \cdot G_{co} = 1,1 \cdot \frac{Q_{co} \cdot 3600}{(t_z - t_p) \cdot c_p} = 1,1 \cdot \frac{340,54 \cdot 3600}{(80 - 60) \cdot 4,19} = 16092 \text{ kg/h}$$

gdzie:

$Q_{co} = 340,54 \text{ kW}$ – zapotrzebowanie na moc cieplną dla instalacji c.o.

$t_z = 80 \text{ }^\circ\text{C}$ – obliczeniowa temperatura wody zasilającej instalację;

$t_p = 60 \text{ }^\circ\text{C}$ – obliczeniowa temperatura wody powracającej z instalacji;

$c_p = 4,19 \text{ kJ/kgK}$ – średnie ciepło właściwe wody;

- wymagana wysokość podnoszenia pompy obiegowej:

$$H_p = 1,1 \cdot \Delta p = 1,1 \cdot 20,01 = 22 \text{ kPa}$$

gdzie:

$\Delta p = 20,01 \text{ kPa}$ – suma oporów hydraulicznych obiegu, w tym:

- opory filtra FS-1: 0,71 kPa;
- opory sprzęgła hydraulicznego: 1,00 kPa;
- opory przewodów: $42 \times 0,435 = 18,30 \text{ kPa}$;

Zaprojektowano jedną pompę firmy GRUNDFOS typu Magna3 40 – 100F (N) o parametrach pracy: $G_p = 2,0 - 20,0 \text{ m}^3/\text{h}$, $H_p = 1,0 - 4,0 \text{ m H}_2\text{O}$, $P = 18 - 348 \text{ W}$, $I = 0,20 - 1,56 \text{ A}$, $U = 1 \times 230 \text{ V} / 50 \text{ Hz}$.

Uwaga: pompa musi być zamontowana z osią wirnika w płaszczyźnie poziomej.

2.8. Dobór komina

Do odprowadzania spalin z każdego kotła zaprojektowano dwuścienny komin oraz czopuch firmy MK ŻARY typu MKD PREMIUM (dla kotłowni na biomasę) o średnicy $D_n = 250 \text{ mm}$ i wysokości czynnej 12 m . Komin i czopuch wykonany będzie ze stali nierdzewnej.

Sprawdzenie wymiarów komina

- teoretyczna jednostkowa objętość spalin powstających przy spaleniu 1 kg paliwa:

$$V_{su} = V_{su}^t + (\lambda - 1) \cdot L_v = 5 + (1,3 - 1) \cdot 4,36 = 6,31 \text{ um}^3/\text{kg}$$

gdzie:

V_{su}^t - teoretyczna jednostkowa objętość spalin powstająca ze spalania 1 kg paliwa (um^3/kg) – wyznaczana ze wzoru:

$$V_{su}^t = \frac{0,95 \cdot Q_i}{1000} + 1,375 = \frac{0,95 \cdot 3819}{1000} + 1,375 = 5,0 \text{ um}^3/\text{kg}$$

$\lambda = 1,3$ – współczynnik nadmiaru powietrza przy spalaniu peletów;

L_v – teoretyczne zapotrzebowanie na powietrze do spalania paliwa (um^3/kg) – wyznaczane ze wzoru:

$Q_i = 16000 \text{ kJ/kg} = 3819 \text{ kcal/kg}$ – średnia wartość opałowa peletów;

$$L_v = \frac{1,012 * Q_i}{1000} + 0,5 = \frac{1,012 * 3819}{1000} + 0,5 = 4,36 \text{ um}^3/\text{kg}$$

- objętość strumienia spalin w warunkach rzeczywistych:

$$V_{su} = B * V_{su} = \frac{Q}{Q_i * \eta} * V_{su} = \frac{146174}{3819 * 0,895} * 6,31 = 269,9 \text{ um}^3/\text{h}$$

gdzie:

$Q = 170 \text{ kW} = 146174 \text{ kcal/h}$ – maksymalne zapotrzebowanie na moc cieplną

$\eta = 0,895$ – nominalna sprawność kotła

$t_s = 159 \text{ }^\circ\text{C}$ – maksymalna temperatura spalin

$$V_{sr} = V_{su} * \frac{273 + t_s}{273} = 269,9 * \frac{273 + 159}{273} = 427,1 \text{ m}^3/\text{h}$$

- prędkość przepływu spalin przez kominy i czopuch o średnicy 250 mm:

$$w_{sp} = \frac{V_{sr}}{F_k * 3600} = \frac{427,1}{0,0491 * 3600} = 2,42 \text{ m/s}$$

- opory przepływu spalin przez komin i czopuch:

$$\Delta p = R * L + \Sigma \zeta \frac{w_{sp}^2 * \rho_{sp}}{2} = 0,33 * 13,5 + 1,0 \frac{2,42^2 * 0,84}{2} = 6,92 \text{ Pa}$$

gdzie:

$R = 0,33 \text{ Pa/m}$ – jednostkowe opory przepływu spalin

$L = 12 + 1,5 = 13,5 \text{ m}$ – długość komina i czopucha

$\rho_{sp} = 0,84 \text{ kg/m}^3$ – gęstość spalin

$\Sigma \zeta = 0,1$ - suma oporów miejscowych czopucha i komina, w tym:

- wlot do komina $\zeta = 1,0$;

- wylot ustnikowy $\zeta = 0,0$;

- wymagany ciąg grawitacyjny komina:

$$\Delta p + x = 6,92 + 30 = 36,92 \text{ Pa}$$

gdzie:

$x = 0,3 \text{ mbara} = 30 \text{ Pa}$ – wymagany, przez producenta, ciąg kominowy

- ciąg grawitacyjny komina:

$$\Delta H = h * g * (\rho_p - \rho_{sp}) = 12 * 9,81 * (1,24 - 0,84) = 47,1 \text{ Pa}$$

gdzie:

$h = 12 \text{ m}$ – czynna wysokość komina

$g = 9,81 \text{ m/s}^2$ – przyspieszenie ziemskie

$\rho_p = 1,24 \text{ kg/m}^3$ – gęstość powietrza zewnętrznego

$\rho_{sp} = 0,84 \text{ kg/m}^3$ – gęstość spalin

$$\underline{\Delta H = 47,1 \text{ Pa} > \Delta p + x = 36,92 \text{ Pa}}$$

Wysokość czynna komina ($H = 12 \text{ m}$) i jego średnica ($D = 250 \text{ mm}$) są wystarczające dla pokonania oporów przepływu spalin przez ciąg grawitacyjny komina.

2.9. Wentylacja pomieszczenia kotłowni

Zgodnie z wymaganiami stawianymi kotłowniom na paliwo stałe przekrój poprzeczny przewodów wentylacyjnych powinien wynosić:

Nawiew: $F_n = 0,5 \times 2 \times F_k = 0,5 \times 2 \times 0,0491 = 0,0491 \text{ m}^2$

Wywiew: $F_w = 0,25 \times 2 \times F_k = 0,25 \times 2 \times 0,0491 = 0,0246 \text{ m}^2$

Dla doprowadzenia powietrza zewnętrznego należy wykonać kanał „zetowy” z blachy ocynkowanej o wymiarach $300 \times 200 \text{ mm}$ ($F_n = 0,06 \text{ m}^2$). Wlot kanału powinien być usytuowany 2 m nad terenem, a wylot kanału należy usytuować $0,5 \text{ m}$ nad podłogą. Wlot i wylot powietrza należy zabezpieczyć kratkami wentylacyjnymi o wymiarach $300 \times 200 \text{ mm}$.

Natomiast do usuwania powietrza z kotłowni należy zastosować kanał wywiewny o wymiarach $200 \times 150 \text{ mm}$ ($F_w = 0,03 \text{ m}^2$). Kanał należy zamontować $0,3 \text{ m}$ pod stropem pomieszczenia. Wlot i wylot kanału należy zabezpieczyć kratkami wentylacyjnymi o wymiarach $200 \times 150 \text{ mm}$.

WYKAZ ELEMENTÓW KOTŁOWNI

Lp.	Wyszczególnienie	Ilość [szt.]	Typ	Producent
1	Kocioł stalowy o mocy Q = 200 kW	2 kpl.	MXB 200	Kostrzewa
2	Palnik na pelety o mocy 200 kW	2	Platinum Bio	Kostrzewa
3	Szafa sterownicza	2	Platinum Bio 2	Kostrzewa
4	Zbiornik na pelety z podajnikiem	2 kpl.	770 l	Kostrzewa
5	Zawór bezpieczeństwa dla kotła, dn = 32 mm i do = 27 mm, nastawa 2 bary	2	1915	SYR
6	Sprzęgło hydrauliczne (wartownik)	1 kpl.	MH 100	Meibes
7	Naczynie przeponowe zamknięte	1	NG 50	Reflex
8	Filtr kołnierzowy ϕ 100, 600 oczek/cm ²	1	FS-1	POLNA
9	Zawór termostatyczny, trójdrogowy mieszający, Dn 50 mm	1	TSV8 45°	Regulus
10	Zewnętrzna węzownica schładzająca o mocy chłodzącej 35 – 90 kW	4 kpl.	WZS KW 90x90 KPL	Zen - Pol
11	Pompa obiegu kotłowego Gp = 8,1 m ³ /h, Hp = 2,9 m H ₂ O, P = 220 W, I = 0,98 A, U = 1 x 230 V/50 Hz.	2	UPS 32 – 80	Grundfos
12	Pompa obiegowa c.o. Gp = 2,0 – 20,0 m ³ /h, Hp = 1,0 – 4,0 m H ₂ O, P = 18 – 348 W, I = 0,20 – 1,56 A, U = 1 x 230 V/50 Hz	1	Magna3 40 – 80F	Grundfos
13	Separator powietrza Dn 50	6	Spirovent AA200	Spirotech
14	Reduktor ciśnienia, Dn 20 mm, nastawa 2 bary	1	315	SYR
15	Zawór kulowy gwintowany ϕ 100	4		
16	Zawór kulowy gwintowany ϕ 65	8		
17	Zawór zwrotny gwintowany ϕ 65	3		
18	Zawór kulowy gwintowany ϕ 25	2		
19	Zawór zwrotny gwintowany ϕ 25	1		
20	Zawór kulowy gwintowany ϕ 20	5		
35	Kanał „Zetowy”, nawiewny z blachy stalowej, ocynkowanej, L = 2,8 m	1 kpl.	300 x 200	
36	Kratki wentylacyjne 300 x 200 mm	2		
37	Kanał wywiewny L = 0,6 m	1	200 x 150	
38	Kratki wentylacyjne 200 x 150 mm	2		
T	Termometr 0 – 100 °C	4		
M	Manometr 0 – 0,6 MPa	9		

ZESTAWIENIE ELEMENTÓW DLA JEDNEGO KOMINA I CZOPUCHA**TYPU MKD PREMIUM ϕ 250****(numeracja elementów według rysunku 3a)**

Lp.	Wyszczególnienie elementów	Typ	Ilość [szt.]
1	Redukcja ϕ 250 / ϕ 225	RD MKD / MKS	1
2	Obejma spinająca szeroka	KBTS	18
3	Rura o długości 330 mm	RT L330	1
4	Rura o długości 500 mm	RT L500	1
5	Płyta kotwowa podstawowa	KFT	1
6	Wyczystka	POT	1
7	Trójkąt	AFTS 90°	1
8	Rura o długości 1000 mm	RT L1000	12
9	Obejma konstrukcyjna przestawna	WHT 2	5
10	Przepust dachowy ołowiany	DDTO 30°	1
11	Zakończenie ustnikowe	MAT	1
	Rozeta maskująca	WBT	2